

Svatá Agáta, (Háta)

mučednice, panna

narozena: kolem r. 225 v Katánii na Sicílii, Itálie

zemřela: kolem r. 250 na Sicílii

patronka: *Katánie; kojných, tkalců, pasaček, zvonářů, zlatníků, havířů; hladovějících; obětí znásilnění a týrání, proti znásilnění, proti neštěstí, ochránkyně proti rakovině prsu, proti zánětům; proti nepohodě, zemětřesení, ohni, proti neštěstí, proti výbuchu sopky Etny, proti hladu po zhoubných požárech, za dobré počasí.*

Žila ve 3. století. Narodila se v bohaté a vznešené rodině na Sicílii. Odmítla si vzít Quintiana, pocházejícího ze senátorské rodiny a ten ji za to udal jako křesťanku. Pak přikázal známé kuplířce Afrosii, aby Agátu svedla ke hříchu a odvrátila ji od víry. Po měsíci marného snažení to kuplířka vzdala, protože poznala, že by spíše obměkčila skálu a ohnula železo, než zlomila její zatvrzelost. Agátu opět dovedli k soudu. Radili jí, aby zapřela svou víru a ušetřila si tak hrozné bolesti a mučení. Agáta jim odpověděla: "Železo a okovy připoutají mne ještě pevněji ke Kristu, oheň roznítí více mou lásku a blízká smrt vzbudí mou touhu po něm; Bůh, můj pomocník a ochránce, bude mým těžitelem." Tak ji dali natáhnout na skřípec, zbičovat, drápat železnými hřebeny, odřezat ňadra a pálit pochodněmi. V noci k ní Bůh poslal svatého Petra a ten jí rány

uzdravil. Po čtyřech dnech byla Agáta odvedena opět před soudce. Když ten viděl, že je dokonale zdravá, myslel si, že jsou to nějaká kouzla a přemlouval ji, ať se pokloní bohům. Ona však vyznala: "Nikdy neodstoupím od Krista, který mě uzdravil." Soudce ji nechal položit na střepiny a žhavé uhlí, ale Bůh ji přitom dodával sílu. Země se otrásla a přihlížející lidé se vzbouřili. Zastrášený vladař dal polomrtvou Agátu odnést zpět do žaláře. Nemohla už ani pokleknout, ale naposled se modlila: "Bože můj, děkuji Ti za všechno, že jsi mě miloval a posiloval v utrpení, prosím přijmi mne nyní k sobě!" Při modlitbě zemřela. Rok po její smrti došlo k výbuchu Etny. Zoufalí obyvatelé Catanie nesli proti lávě Agátin závoj a žhavý proud se zastavil. Tento závoj se dodnes v Catanii uchovává.

Úcta a tradice: víra v Agátu jako ochránkyni proti ohni se v průběhu staletí rozšířila i na člověka a zvíře. Agáta byla vzývána o pomoc při vedru a při horečce. Malé posvěcené „Agátiny chlebíčky“ z pšenice, ječmene a otrub bývaly dávány dobytku dřív, než byl vyhnán na pastvu, volům, když byli poprvé zapřaženi do pluhu a kravám, dříve než se otelily. Sedláci sypali drobtý chleba do koutů dvora, aby byl uchráněn před ohněm. Proti nebezpečí ohně se používaly také tzv. „Agátiny cedulky“ a „Agátiny svíčky“.

Znázorňování: nejznámější zobrazení Agáty ukazuje výjev, jak jsou jí při mučení odřezávána ňadra.

Atributy: na míse uťatá ňadra, kleště, pochodeň, pánev se žhavým uhlím, hořící hranice, svíce, pecen chleba, jednorožec jako symbol panenství, nůžky, nůž, závoj.

Z promluvy svatého Metoděje Sicilského, biskupa, o svaté Agátě

Všechny nás sem na toto místo přivedla výroční památka svaté mučednice. Jak víte, drazí posluchači, je Agáta mučednice starokřesťanské doby, svým skvělým zápasem jedna z předních, ale patří i naší současnosti, neboť i nyní jako by sváděla vítězný zápas Božími divy, které jí denně znovu nasazují korunu a denně znovu ji nádherně ozdobují. Agáta je panna, protože se narodila ze Slova nesmrtelného Boha (to i kvůli mně zakusilo ve svém lidství smrt), nerozdílného Božího Slova, jak říká Jan Teolog: Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi. Nuže, panenská žena, která vás pozvala k dnešním duchovním hodům, je ženou šťastně zasnoubenou jedinému muži, Kristu, abych použil slov apoštola Pavla o manželském svazku. Agáta-Dobromila, tato vskutku Dobrá, neboť je vlastnictvím Božím, je ve společenství dobra, v němž představuje smysl a význam svého jména, Dobrou-Agátou jak svému Ženichovi, tak i nám. Dopřál nám ji sám pramen veškeré dobroty Bůh, dal nám ji darem.

Agáta je ta, jejíž dobrota odpovídá jak jménu, tak skutečnosti samé. Agáta je ta, která svými slavnými činy dělá čest svému dobrému jménu a přímo jménem samým ukazuje na své vlastní činy. Agáta je ta, která už svým jménem láká, abychom k ní všichni co nejdříve spěchali, a ta, která nás učí také svým příkladem, abychom spolu s ní všichni bez prodlení usilovali o pravé dobro, kterým je sám Bůh.

Bože, Tvá síla se projevuje zvláště tehdy, když působí v tom, kdo je slabý: tys posiloval svatou Agátu, aby statečně snášela všechno mučení; pomáhej i nám, abychom na její přímluvu vítězně prošli všemi zkouškami do slávy Tvého království. Skrze Tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s Tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen